

Asociația pentru Democrație Participativă
Association for Participatory Democracy

Raport final de monitorizare a respectării transparenței decizionale

aprilie – decembrie 2010

Acest eveniment/material este realizat în cadrul proiectului „Fortificarea transparenței procesului decizional în Republica Moldova”, implementat de Asociația Obștească „Asociația pentru Democrație Participativă” (ADEPT), susținut financiar de Fundația Est-Europeană din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi), Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Fundației Eurasia. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Fundației Est-Europene, Fundației Eurasia, Sida/Asdi, DANIDA, USAID și/sau Guvernului American.

CUPRINS:

I. Introducere	4
II. Problemele legislației în domeniul transparenței decizionale.....	6
III. Respectarea transparenței decizionale la elaborarea proiectelor de decizii	10
<i>III.1. Anunțurile privind inițierea elaborării proiectelor de decizii</i>	<i>10</i>
<i>III.1.1 Respectarea cerințelor Legii 239/2008 la întocmirea anunțurilor privind inițierea elaborării proiectelor de decizii</i>	<i>10</i>
<i>III.1.2 Respectarea cerințelor suplimentare ale Regulamentului adoptat prin HG 96/2010 la întocmirea anunțurilor privind organizarea consultărilor publice.....</i>	<i>13</i>
<i>III.2. Accesibilitatea proiectelor de decizii și a materialelor adiționale</i>	<i>14</i>
<i>III.3. Consultările publice</i>	<i>14</i>
<i>III.4. Sinteza recomandărilor</i>	<i>15</i>
IV. Transparența decizională pe paginile web oficiale	17
<i>IV.1. Plasarea regulilor interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor</i>	<i>17</i>
<i>IV.2. Plasarea numelui și informației de contact ale coordonatorului procesului de consultare publică în procesul decizional.....</i>	<i>20</i>
<i>IV.3. Plasarea programelor anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, cu indicarea proiectelor de decizii care urmează a fi supuse consultării publice.....</i>	<i>24</i>
<i>IV.4. Plasarea anunțurilor privind inițierea elaborării deciziei.....</i>	<i>27</i>
<i>IV.5. Plasarea anunțurilor privind organizarea consultării publice.....</i>	<i>30</i>
<i>IV.6. Plasarea proiectelor de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate.....</i>	<i>34</i>
<i>IV.7. Plasarea rezultatelor consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor)</i>	<i>38</i>
<i>IV.8. Plasarea raportului anual privind transparența procesului decizional</i>	<i>40</i>
V. Concluzii și recomandări	43

LISTA ABREVIERILOR:

ADEPT	Asociația Obștească „Asociația pentru Democrație Participativă”
AAPC	Autoritate a administrației publice centrale de specialitate
Legea 239/2008	Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional
HG 96/2010	Hotărârea Guvernului nr. 96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional
Regulament	Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.96 din 16.02.2010
Reguli interne	Regulile interne de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, în sensul p.2 al Hotărârii Guvernului nr.96 din 16.02.2010
Părți interesate	Persoanele fizice și juridice care pot fi afectate de adoptarea deciziei de către autoritățile publice și care influența procesul decizional.
Proiect	Proiectul „Fortificarea transparenței procesului decizional în Republica Moldova”
RM	Republica Moldova
TD	Transparență decizională

I. INTRODUCERE

Prezentul raport de monitorizare este întocmit în cadrul proiectului „Fortificarea transparenței procesului decizional în Republica Moldova” (*în continuare „Proiect”*), implementat de Asociația Obștească „Asociația pentru Democrație Participativă” (ADEPT) cu susținerea financiară a Fundației Est-Europene.

Activitățile proiectului ce a demarat în luna aprilie 2010 au inclus monitorizarea zilnică a paginilor web oficiale ale 24 de autorități ale administrației publice centrale de specialitate (*în continuare „AAPC”*) și introducerea informațiilor ce fac obiectul transparenței decizionale într-o bază de date electronică. În special, la monitorizare a fost urmărită respectarea rigorilor Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 cu privire la transparența în procesul decizional (*în continuare „Legea 239/2008”*) și ale Regulamentului cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.96 din 16.02.2010 (*în continuare „Regulament”*), înaintate față de autorități la faza asigurării transparenței procesului de elaborare a proiectelor de decizii. Categoriile de proiecte de decizii monitorizate sînt proiectele de legi și de hotărîri ale Guvernului, în cazurile dacă acestea au caracter normativ și pot produce impact general.

În baza de date se includ informații despre:

- respectarea cerințelor de întocmire și plasare a anunțurilor cu privire la inițierea elaborării proiectelor de decizii (data plasării anunțului, data indicată în anunț, termenul limită fixat pentru prezentarea recomandărilor, elementele obligatorii ale anunțului conform prevederilor Legii 239/2008 ș.a.);
- plasarea pe pagina web a proiectului deciziei, a notei informative și/sau a altor materiale aferente;
- organizarea consultărilor publice pe marginea proiectelor de decizii: respectarea cerințelor față de întocmirea și plasarea anunțului cu privire la organizarea consultărilor publice, modalitatea consultărilor publice, subiectul căruia aparține inițiative consultării publice etc.
- plasarea sintezei recomandărilor (numărul total de recomandări formulate de alte AAPC și numărul total de recomandări formulate de exponenții societății civile, tipurile de soluții adoptate de AAPC pe marginea recomandărilor formulate etc.);
- adoptarea și publicarea deciziei.

Ultimul set de date menționat, deși nu ține de faza transparenței decizionale (*în continuare „TD”*) de elaborare a proiectelor de decizii, este introdus pentru a cunoaște momentul la care monitorizarea proiectului respectiv de decizie trebuie să fie încheiată. Toate documentele plasate pe paginile web ale AAPC care au legătură cu TD, de asemenea, au fost introduse în baza de date (anunțuri, proiecte, notele informative, analizele impactului de reglementare, sintezele recomandărilor etc.).

Eșantionul de realizare a prezentului Raport include 402 proiecte de decizii ale AAPC introduse în baza de date, dintre care 110 pentru trimestrul trei de monitorizare (octombrie-decembrie 2010). Din toate proiectele de decizii monitorizate pe parcursul anului în privința la 25% monitorizarea a fost încheiată¹, în legătură cu adoptarea și publicarea actului în Monitorul Oficial. Eșantionul acestor proiecte cuprinde:

¹ Pentru trimestrul III monitorizarea a fost încheiată în privința a 15% din deciziile monitorizate.

- 65% de proiecte de acte integrale, 34% de proiecte de acte de modificare și completare, iar 1% - de abrogare;
- 29% sînt proiecte de legi și 71% - proiecte de hotărîri ale Guvernului.

În Raport mai sînt abordate, de asemenea:

- problemele continui ale legislației în domeniul TD (*capitolul II*);
- respectarea transparenței decizionale la elaborarea proiectelor de decizii (*capitolul III*);
- respectarea rigorilor Regulamentului adoptat prin HG 96/2010 față de informația ce urmează a fi plasată pe paginile web ale AAPC în vederea asigurării TD (*capitolul IV*).

Pe parcursul Raportului sînt expuse concluzii, iar în final – recomandări (*capitolul V*), menite să contribuie la evidențierea problemelor existente și să propună căi de depășire a acestora.

Autorii au elaborat prezentul raport cu bună credință, analizele și criticile expuse avînd la bază criterii obiective. Fiind al treilea raport de acest gen, elaborat după punerea în aplicare a reglementărilor speciale despre transparența decizională, documentul de față se bazează pe o metodologie proprie a autorilor și constituie o încercare cu caracter de pionierat în domeniu. Din acest motiv, rămîn binevenite orice sugestii, propuneri și recomandări privind îmbunătățirea metodologiei de cercetare sau a modului de prezentare a informației.

II. PROBLEMELE LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL TRANSPARENȚEI DECIZIONALE

În RM, cadrul legislativ consacrat special TD a apărut odată cu adoptarea Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional (*în continuare „Legea 239/2008”*), fiind completat cu o întârziere de un an peste termenul fixat în lege, de Hotărârea nr. 96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional (*în continuare „HG 96/2010”*), cea mai importantă parte a căreia este Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor (*în continuare „Regulamentul”*). Regulamentul respectiv este un act foarte detaliat și conține multiple prevederi utile în procesul de implementare a TD. Cu toate acestea, paralel cu dezvoltarea utilă a reglementărilor Legii 239/2008, Regulamentul a introdus anumite divergențe și confuzii, care derutează atât AAPC, cât și părțile interesate.

În primul raport de monitorizare pentru perioada aprilie-iunie 2010 au fost evidențiate mai multe probleme de ordin legislativ în reglementările TD. Având în vedere că acestea nu au fost înlăturate pe parcursul trimestrului doi și trei de monitorizare, reiterăm principalele deficiențe.

Deficiențele Legii 239/2008:

- **Fixarea termenelor pentru recepționarea recomandărilor și reglementarea accesului la proiectele de decizii.**

Deși la momentul informării publicului despre inițierea elaborării proiectului se presupune că AAPC dispune deja de un proiect, legiuitorul stabilește vag că AAPC asigură accesul la proiectele de decizii și materialele aferente acestora „în modul stabilit de lege” și nu prevede expres publicarea lor pe paginile web, împreună cu anunțul despre inițierea elaborării. Având în vedere că accesul la proiect oricum nu poate fi îngreunat și ținând cont de termenele limitate de prezentare a recomandărilor pe marginea lui, este lipsită de sens presupunerea că, prevalându-se de prevederile Legii nr.982-XIV din 11.05.2000 privind accesul la informație, partea interesată va reuși în timp util să obțină proiectul deciziei și să reușească să formuleze recomandări în termenul fixat. Cu atât mai mult, că există și o problemă de fixare a termenelor în lege. Astfel, Legea 239/2008 prevede că termenul-limită de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va fi de „cel mult 15 zile lucrătoare din data mediatizării anunțului despre inițierea elaborării deciziei”, cu posibilitatea extinderii termenului. Considerăm standardul de „cel mult 15 zile lucrătoare” formulat abuziv, dând posibilitate AAPC să stabilească termene nejustificat de scurte, mai mici de 15 zile, posibilitatea extinderii lor constituind mai degrabă o favoare excepțională („după caz”). Astfel, *ar fi salutară excluderea sintagmei „cel mult”*.

Deficiențele Regulamentului aprobat prin HG 96/2010:

- **Confuzii între etapele procesului de asigurare a TD**

Regulamentul a introdus anumite neclarități în procesul de asigurare a transparenței la faza elaborării deciziei, în special, generând confuzia dintre etapa inițierii elaborării (etapa 1) și cea a consultărilor publice (etapa 3). Astfel, *se recomandă excluderea acestor confuzii*.

- **Organizarea paginilor web ale AAPC cît privește compartimentul dedicat TD**

În vederea asigurării corespunzătoare a informării generale și a facilitării accesului părților interesate la informația privind procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, p.17 al Regulamentului prevede că pe paginile web oficiale ale autorităților publice trebuie să fie create compartimente dedicate transparenței decizionale, pentru a putea plasa informația cu privire la:

- 1) regulile interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor;
- 2) numele și informația de contact ale coordonatorului procesului de consultare publică în procesul decizional în cadrul autorității publice;
- 3) programele anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, cu indicarea proiectelor de decizii care urmează a fi supuse consultării publice;
- 4) anunțurile privind inițierea elaborării deciziei;
- 5) anunțurile privind organizarea consultării publice;
- 6) proiectele de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate;
- 7) rezultatele consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor);
- 8) raportul anual al autorității publice privind transparența procesului decizional.

Respectarea de către AAPC a prevederilor menționate la gestionarea paginilor web oficiale, în vederea asigurării conceptului de TD va fi analizată în cadrul capitolului III. Pentru scopurile analizei făcute în prezentul capitol, remarcăm doar că enumerarea de mai sus a compartimentelor dedicate TD, care, potrivit Regulamentului, urmează a fi create pe paginile web oficiale ale AAPC, *nu trebuie înțeleasă ca obligînd la instituirea unor compartimente distincte*, deoarece, plasarea anunțului despre inițierea elaborării proiectului într-un compartiment, a proiectelor de decizii – într-un alt compartiment (care, la rîndul său, de regulă se împarte în sub-compartimente pentru a grupa proiectele de decizii conform tipurilor de acte căror aparțin), a anunțurilor privind organizarea consultărilor publice la un compartiment și a rezultatelor consultărilor publice, respectiv, la alt compartiment, limitează considerabil posibilitățile de navigare ușoară pe paginile web ale AAPC. Din aceste considerente, *recomandăm plasarea informației prevăzute în punctele 4-7 de mai sus în cadrul aceluiași compartiment pe paginile web ale AAPC.*

- **Accesul la proiectele de decizii**

Revenind la reglementările conținute în Legea 239/2008 referitoare la accesul la proiectele de decizii, observăm că Regulamentul, spre deosebire de lege, prevede expres plasarea proiectelor de decizii pe paginile web ale AAPC, ceea ce este pozitiv, în sine. Totuși, cît timp există această neconcordanță, AAPC vor putea oricînd să aplice prevederile care le convin mai mult și să plaseze discreționar proiectele pe paginile web. Prin urmare, *recomandăm excluderea acestei neconcordanțe, prin indicarea expresă în lege a plasării pe pagina web a proiectelor de decizii și a materialelor aferente, concomitent cu plasarea anunțului despre inițierea elaborării deciziei și, după caz, concomitent cu plasarea anunțului despre organizarea consultărilor publice.*

- **Anunțul despre organizarea consultărilor publice**

O noutate introdusă de Regulament, întru executarea prevederilor Legii 239/2008, a fost introducerea reglementărilor cu privire la anunțul despre organizarea consultărilor publice. Rigoarele față de conținutul acestui tip de anunț sînt destul de mari (p.19 și 21), iar Anexa la Regulament prevede modelul „Anunțului-tip privind organizarea consultării publice”, care complică și mai mult cerințele din textul Regulamentului față de acest document. Totuși, nu caracterul complex al anunțului respectiv creează dificultățile principale, existența unui model

fiind chiar salutară, ci faptul că Regulamentul, în mai multe locuri, creează confuzia dintre etapa inițierii elaborării deciziei și consultărilor publice, ceea ce face dificilă înțelegerea referitoare la cum ar trebui să se numească acest anunț și ce exact ar trebui el să conțină: elementele cerute de Legea 239/2008 față de anunțarea despre inițierea elaborării sau elementele cerute de Regulament față de anunțarea consultărilor publice.

Astfel, p.26 al Regulamentului prevede cu titlu de principiu general de consultare publică faptul desfășurării consultărilor publice la etapa de inițiere a proiectului de decizie. Iar în p.33 Regulamentul descrie modalitățile de consultări publice, adăugând celor 6 modalități consacrate de Legea 239/2008 una nouă: „*solicitarea opiniei cetățenilor*”, care, *conceptual, se identifică cu etapa informării despre inițierea elaborării proiectului de decizie.*

Reiterăm în acest context, că potrivit Legii 239/2008 etapa consultărilor publice, în oricare dintre modalitățile sale, este totuși o etapă distinctă a transparenței procesului de elaborare a deciziei. La prima vedere, faptul că Regulamentul introduce o formă suplimentară de manifestare a etapei consultărilor publice, esența căreia este perfect identică cu etapa inițierii elaborării procesului de decizie, pare să aibă doar o însemnătate teoretică minoră. În realitate, această confundare nu este doar inutilă, ci poate avea repercusiuni asupra intereselor legitime ale cetățenilor, garantate prin conceptul de transparență decizională introdus prin Legea 239/2008. Informarea despre inițierea elaborării deciziei este obligatorie în toate cazurile² și se face prin difuzarea unui *anunț cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie*, conținutul căruia este determinat de Legea 239/2008. Informarea despre organizarea consultărilor publice se face prin difuzarea unui alt tip de anunț, având un alt conținut, mult mai complex, prevăzut în Anexa la Regulament. Organizarea consultărilor publice și, corespunzător, informarea despre desfășurarea lor, nu constituie o etapă obligatorie a procesului de asigurare a transparenței decizionale și, cu excepția câtorva situații, se află la latitudinea AAPC. Din aceste considerente, *introducerea formei noi de consultări publice - „solicitarea opiniei cetățenilor”, desfășurarea căreia trebuie să aibă loc concomitent cu etapa informării despre inițierea elaborării proiectului de decizie (la care oricum se acordă posibilitatea cetățenilor de a transmite autorității publice recomandările lor, asigurându-se și accesul la proiectul deciziei), este pur și simplu inutilă.*

- **Recepționarea și analiza recomandărilor**

Un alt aspect abordat ambiguu de Regulament și în contradicție cu Legea 239/2008 este recepționarea și analiza recomandărilor, în special, în privința situației în care, în urma consultărilor publice, părțile interesate nu transmit recomandări, precum și în privința conținutului dosarului privind elaborarea proiectului de decizie.

Cît privește *situația în care nu sînt recepționate recomandări*, Legea 239/2008 prevede în art.12 alin.(7) că în acest caz proiectul deciziei poate fi supus procedurii de adoptare în lipsa consultărilor publice, dacă AAPC motivat vor considera necesar să procedeze astfel. Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței decizionale tratează aceeași situație diferit în p.36.

Spre deosebire de Legea 239/2008, Regulamentul include o formă suplimentară de consultări publice - „solicitarea opiniei cetățenilor”, esența căreia este identică cu scopul plasării anunțului cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie: transmiterea de către cetățeni a recomandărilor pe marginea proiectului de decizie. În acest caz, pentru AAPC este mai

² Cu excepția proiectelor de decizii care conțin informații cu accesibilitate limitate și a proiectelor de decizii adoptarea cărora este necesară în regim de urgență, în cazul situațiilor excepționale, al căror regim este stabilit de lege (art.14 al Legii 239/2008).

convenabil să trateze anunțul despre inițierea elaborării ca fiind un anunț privind organizarea consultărilor publice, în forma „solicitării opiniei cetățenilor”, chiar dacă nu respectă cerințele de conținut ale acestor anunțuri, deoarece Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței decizionale tratează proiectele de decizii pe marginea cărora nu au fost recepționate recomandări ca fiind *consultate public fără recomandări*. În esență, Regulamentul a schimbat calificativul nefavorabil de „proiect adoptat în lipsa consultărilor publice” în „proiect consultat public fără recomandări”. În practică, în majoritatea cazurilor, pe paginile web ale AAPC pot fi găsite anume anunțuri privind organizarea consultărilor publice în care se solicită opinia cetățenilor, la fel ca și în anunțurile obișnuite privind inițierea elaborării proiectului de decizie, însă pe marginea cărora, dacă AAPC nu va primi recomandări, acestea vor putea raporta un număr mai mare de proiecte de decizii consultate public, acest număr fiind însă doar o ficțiune.

- **Accesul la dosarul privind elaborarea proiectului de decizie**

Referitor la accesul la dosarul privind elaborarea proiectului de decizie, art.12 alin.(4) din Legea 239/2008 stabilește că dosarul privind elaborarea proiectului de decizie este accesibil pentru toate părțile interesate în condițiile legii³, alin.(5) al aceluiași articol stabilind o cerință distinctă față de *sinteza recomandărilor, care urmează a fi plasată pe pagina web* a autorității publice. Regulamentul însă prevede că accesul la materialele dosarului respectiv, inclusiv la sinteza recomandărilor, urmează să fie asigurat în condițiile Legii nr.982-XIV din 11.05.2000 privind accesul la informație. Cu toate că în p.17 lit.g), Regulamentul prevede că sinteza recomandărilor trebuie să fie plasată pe pagina web, cert este faptul că în această privință există contradicții interne în cadrul Regulamentului, dar și între prevederile lui și cele ale Legii 239/2008. Studiarea paginilor web ale AAPC demonstrează că doar 2-3 din 24 AAPC monitorizate plasează selectiv sinteza recomandărilor.

- **Raportul anual cu privire la transparența în procesul decizional**

În sfârșit, o ultimă problemă pe care o menționăm în context este cea a raportului anual cu privire la transparența în procesul decizional. Legea 239/2008 definește un conținut foarte nesofisticat al raportului anual, care prevede indicarea a doar 4 cifre în el. Ar fi fost util ca Regulamentul să clarifice măcar elementele cele mai neclare ale acestui raport: „numărul cazurilor în care acțiunile sau deciziile AAPC au fost contestate pentru nerespectarea legii și sancțiunile aplicate pentru aceste încălcări”, din moment ce nici Legea 239/2008, nici Regulamentul cu privire la procedurile de asigurare a transparenței decizionale nu conțin prevederi clare referitoare la posibilitatea de a contesta nerespectarea legii de către AAPC, răspunderea la care pot fi atrași funcționarii care admit încălcări ale reglementărilor respective și sancțiunile ce le pot fi aplicate.

Din aceste considerente, *recomandăm, pe de o parte, clarificarea aspectelor menționate referitoare la conținutul raportului anual cu privire la transparența în procesul decizional, iar pe de altă parte – includerea prevederilor în Legea 239/2008 și în Regulament referitoare la acțiunile ce constituie încălcări ale standardelor de TD, a subiecților care pot fi atrași la răspundere pentru respectivele încălcări, tipul răspunderii la care pot fi atrași vinovații și sancțiunilor pe care le riscă.*

³ În context, este vorba probabil de Legea nr.982-XIV din 11.05.2000 privind accesul la informație, care prevede acordarea informației la solicitare.

III. RESPECTAREA TRANSPARENȚEI DECIZIONALE LA ELABORAREA PROIECTELOR DE DECIZII

Baza de date electronică a ADEPT în care sînt introduse rezultatele monitorizării de zi cu zi a paginilor web ale AAPC, conține o componentă ce permite în orice moment vizualizarea statistică a tendințelor generale și particulare cît privește respectarea rigorilor TD de către AAPC. În continuare, reieșind din statistica disponibilă, vom reda situația generalizată referitoare la cele 4 etape ale TD, realizată la faza elaborării deciziei:

- anunțurile privind inițierea elaborării proiectelor de decizii;
- accesibilitatea proiectelor de decizii;
- consultările publice;
- sinteza recomandărilor.

III.1. Anunțurile privind inițierea elaborării proiectelor de decizii și organizarea consultărilor publice

Din momentul adoptării Regulamentului prin HG 96/2010, cerințele pe care AAPC urmează să le includă în anunțul privind inițierea elaborării proiectelor de decizii s-au „complicat”, adăugîndu-se un șir de cerințe noi, care rezultă din anunțul-tip anexat la Regulament. În continuare, vor fi examinate în secțiuni separate respectarea cerințelor față de plasarea anunțului, ce rezultă din Legea 239/2008 (III.1.1) și respectarea cerințelor, ce rezultă din HG 96/2010.

III.1.1 Respectarea cerințelor Legii 239/2008 la întocmirea anunțurilor privind inițierea elaborării proiectelor de decizii

Potrivit prevederilor Legii 239/2008, anunțurile privind inițierea elaborării proiectelor de decizii trebuie să includă următoarele date obligatorii:

- argumentarea necesității de a elabora decizia;
- termenul-limită de prezentare a recomandărilor;
- locul și modalitatea în care pot fi prezentate sau expediate recomandări.

Avînd în vedere faptul că acest anunț stabilește un termen-limită de prezentare a contribuțiilor, ce se calculează din momentul plasării anunțului, este absolut necesară indicarea datei la care se plasează anunțul. Cu toate acestea, nu fiecare AAPC indică data, iar dacă o indică – nu întotdeauna aceasta corespunde realității. Din aceste considerente, de rînd cu monitorizarea elementelor obligatorii ale anunțului, a fost monitorizat și felul în care AAPC indică sau se eschivează să indice data la care plasează anunțul.

• Data plasării anunțului

Din cele 110 de proiecte de decizii monitorizate în trimestrul III, în 71% de cazuri anunțurile conțin data plasării lor, iar în 29% de cazuri – nu, ceea ce, în raport cu primul trimestru de monitorizare, constituie o dinamică pozitivă de 22%⁴ (a se vedea tabelul de mai jos). În puțin peste o treime din cazuri în care data este indicată (sau 38% din toate anunțurile), data indicată în ele nu corespunde cu data la care anunțurile au fost real plasate, ceea ce, în raport cu primul

⁴ Dinamica în trimestrul II a fost de +13%.

trimestru de monitorizare, constituie o dinamică pozitivă de 28%⁵ (a se vedea tabelul de mai jos).

Reamintim, că neindicarea datei reale de plasare a anunțului înseamnă că drepturile părților interesate de a participa în procesul TD pot fi lezate.

Anunțuri conform datei	Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III (octombrie-decembrie 2010)	Dinamică (tr.III față de tr.I)
Anunțuri cu dată	49%	62%	71%	+22%
Anunțuri ce conțin data reală	34%	43%	62%	+28%

- **Termenul-limită de prezentare a contribuțiilor**

Mai mult ca atât, termen-limită de prezentare a contribuțiilor nu este fixat aproape în 35% de cazuri, ceea ce determină afectarea drepturilor garantate prin lege părților interesate și face imposibilă determinarea respectării termenelor legale în care pot fi recepționate recomandările. Dinamica în raport cu primul trimestru de monitorizare este ușor pozitivă de 5% (a se vedea tabelul de mai jos).

Anunțuri conform existenței termenului-limită	Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III (octombrie-decembrie 2010)	Dinamică (tr.III față de tr.I)
Anunțuri cu termen-limită fixat	60%	62%	65%	+5%

Așa cum Legea 239/2008 prevede fixarea termenului-limită de transmitere a recomandărilor de cel mult 15 zile lucrătoare din data plasării anunțului privind inițierea elaborării proiectului de decizie, în tabelul ce urmează este examinată incidența fixării termenelor care depășesc 15 zile lucrătoare, de 15 zile lucrătoare și mai mici de atât, reliefând dinamica dintre primul și ultimul trimestru de monitorizare.

Termen	Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III (octombrie-decembrie 2010)	Dinamică (tr.III față de tr.I)
< 15 zile lucrătoare	60%	68%	59%	-1%
Media termenului < 15 zile lucrătoare	22,6 zile	25,6 zile	25,7 zile	+3,1 zile
Cel mai mare termen:	56 zile	144 zile	57 zile	+1 zi
= 15 zile lucrătoare	3%	3%	2%	-1%
> 15 zile lucrătoare	37%	29%	39%	+2%
Media termenului > 15 zile lucrătoare	8,7 zile	9,2 zile	9,5 zile	+0,8 zile
Cel mai mic termen:	-16 zile	-28 zile	-10 zile	-6 zile

⁵ Dinamica în trimestrul II a fost de +9%.

Din tabel observăm că pe toată perioada de monitorizare termenele ce depășesc 15 zile lucrătoare pentru prezentarea contribuțiilor a rămas aproximativ stabilă, de aproximativ 60%. Au fost înregistrate 3 cazuri în care termenul-limită fixat a fost negativ, adică data la care fusese plasat anunțul depășea termenul limită de prezentare a contribuțiilor: în trimestrul I a fost vorba de un anunț al Ministerului Sănătății (termen: minus 16 zile), în trimestrul II – Ministerul Justiției (termen: minus 28 de zile) și trimestrul III – Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor (termen: minus 10 zile).

- **Argumentarea necesității de a adopta decizia** – în ultimul trimestru de monitorizare acest element obligatoriu al anunțului a fost depistat în 26% din cazuri, ceea ce, în raport cu primul trimestru de monitorizare, constituie o dinamică negativă de minus 5%. Totuși, menționăm că în al doilea trimestru de monitorizare fusese înregistrată o dinamică pozitivă de 21% (a se vedea tabelul de mai jos). O interpretare posibilă a declinului înregistrat în trimestrul III este desfășurarea evenimentelor electorale înainte și după alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie 2010.

- **Locul și modalitatea în care poate fi accesat proiectul de decizie** – a fost indicat în 82% din anunțuri, de cele mai dese ori accesul la proiect fiind asigurat concomitent cu anunțul, ceea ce, în raport cu primul trimestru de monitorizare, constituie o dinamică pozitivă de 2% (a se vedea tabelul de mai jos).

- **Locul și modalitatea în care pot fi prezentate sau expediate recomandări** – a fost indicat în 71% din anunțuri, ceea ce, în raport cu primul trimestru de monitorizare, constituie o dinamică pozitivă de 14% (a se vedea tabelul de mai jos).

- **Datele de contact ale responsabililor de recepționarea și examinarea recomandărilor** – au fost identificate în 72% din anunțuri, ceea ce, în raport cu primul trimestru de monitorizare, constituie o dinamică pozitivă de 14% (a se vedea tabelul de mai jos).

Elemente obligatorii ale anunțului	Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III (octombrie- decembrie 2010)	Dinamică (tr.III față de tr.I)
Argumentarea necesității de a adopta decizia	31%	52%	26%	-5%
Locul și modalitatea în care poate fi accesat proiectul de decizie	80%	75%	82%	+2%
Locul și modalitatea în care pot fi prezentate sau expediate recomandări	57%	63%	71%	+14%
Datele de contact ale responsabililor de recepționarea și examinarea recomandărilor	58%	63%	72%	+14%

III.1.2 Respectarea cerințelor suplimentare ale Regulamentului adoptat prin HG 96/2010 la întocmirea anunțurilor privind organizarea consultărilor publice

Regulamentul a introdus confuzia privitoare la anunțul privind inițierea elaborării proiectului de decizie și anunțul privind organizarea consultării publice. Chiar dacă ar trebui să fie distincte, din cauza faptului că urmează a fi plasate practic concomitent și de fiecare dată, se creează o confuzie dintre aceste două tipuri de anunțuri. Practic, dacă este plasat anunțul privind organizarea consultărilor publice, AAPC nu mai plasează și anunțul privind inițierea elaborării procesului de decizie, dar acest lucru este obligatoriu conform Legii 273/2008, considerându-se că al doilea se conține în primul. Pe de altă parte, atunci când AAPC plasează doar anunțul despre inițierea elaborării proiectului de decizie, se încalcă prevederile p.13, 15 și 33 ale Regulamentului, din care rezultă obligativitatea anunțării despre organizarea consultărilor publice pe calea informării generale. Mai mult ca atât, introducând forma nouă a consultărilor publice prin „solicitarea opiniei cetățenilor”, se șterge orice diferență dintre anunțul privind inițierea elaborării proiectului de decizie (prin care la fel sînt solicitate contribuții din partea publicului larg) și anunțul privind organizarea consultărilor publice.

Pe lîngă cerințele expuse în Legea 239/2008 față de anunțul privind inițierea elaborării proiectului de decizie, Regulamentul solicită, de asemenea, includerea în anunțul privind organizarea consultărilor publice a datelor privind: scopul proiectului, prevederile de bază ale proiectului, beneficiarii proiectului, rezultatele scontate ca urmare a implementării deciziei, impactul estimat al proiectului, conformitatea proiectului cu legislația în vigoare, conformitatea proiectului cu prevederile corespondente ale legislației comunitare, conformitatea proiectului cu tratatele internaționale la care RM este parte. În 43% de cazuri, anunțurile conțineau unele dintre datele respective:

- **Scopul proiectului** – a fost indicat în anunț în aproximativ 35% din anunțuri;
- **Prevederile de bază ale proiectului** – 31% din anunțuri;
- **Beneficiarii proiectului** – 25% din anunțuri;
- **Rezultatele scontate ca urmare a implementării deciziei** – 25% din anunțuri.
- **Impactul estimat al proiectului** – 17% din anunțuri;
- **Conformitatea proiectului cu legislația în vigoare** – 27% din anunțuri;
- **Conformitatea proiectului cu prevederile corespondente ale legislației comunitare** – 11% din anunțuri;
- **Conformitatea proiectului cu tratatele internaționale la care RM este parte** – 10% din anunțuri.

57% din anunțuri nu conțineau nici una dintre datele cerute în mod obligatoriu de Regulament. Prin contrast, anunțuri care nu conțin nici una dintre cerințele obligatorii ale Legii 296/2008 sînt doar 16%.

III.2. Accesibilitatea proiectelor de decizii și a materialelor adiționale

În ultimul trimestru de monitorizare, în marea majoritate a cazurilor (82%) proiectele de decizii au fost accesibile direct pe pagina web a AAPC. În 45% din cazuri pentru părțile interesate s-a oferit și adresa sediului AAPC la care putea fi primită o copie a proiectului de decizie (posibilitate oferită, de regulă, paralel cu posibilitatea de a descărca proiectul de pe pagina web a AAPC). În 17% din anunțuri nu se precizează modalitatea în care poate fi accesat proiectul. Dinamica dintre primul și ultimul trimestru de monitorizare este prezentată în tabelul de mai jos.

Accesul la proiecte și alte materiale	Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III (octombrie-decembrie 2010)	Dinamică (tr.III față de tr.I)
Accesul la proiecte pe pagina web	80%	75%	82%	+2%
Indicarea adresei la care poate fi accesat proiectul	10%	17%	45%	+35%
Lipsa informațiilor despre modalitatea în care poate fi accesat proiectul	12%	20%	17%	+5%

În total, în perioada de referință a raportului, în legătură cu monitorizarea a 402 proiecte de decizii, au fost încărcate 947 documente în baza de date electronică a ADEPT, dintre care 35% reprezintă anunțuri privind inițierea elaborării proiectului de decizie, 31% - proiecte de decizii, 19% - note informative, alte 10% conțin textul proiectelor împreună cu notele informative, iar 5% reprezintă alte tipuri de documente. Prin urmare, proiecte de decizii se conțin în 41% din documente, pe când procentul anunțurilor este de 35%, ceea ce vorbește despre faptul că nu toate proiectele sînt însoțite de anunțurile corespunzătoare. Pe de altă parte, există și anunțuri care nu sînt însoțite de textul proiectului, dar și multiple situații în care informația plasată, cu greu poate fi calificată drept un anunț cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie, așa cum ar trebui să fie acesta reieșind din reglementările corespunzătoare.

III.3. Consultările publice

Legea 239/2008 prevede 6 modalități de desfășurare a consultărilor publice: dezbateri publice, sondaj de opinie, solicitarea opiniei experților în domeniu, audieri publice, referendum și crearea grupurilor de lucru (art.12). Cu toate acestea, Regulamentul aprobat prin HG 96/2010 a introdus o nouă modalitate de consultări publice: solicitarea opiniei cetățenilor, care trebuie să se desfășoare concomitent cu inițierea elaborării proiectului de decizie supus respectivei forme de consultări. În practică, introducerea acestei modalități noi de consultări a generat confundarea etapei TD de inițiere a elaborării proiectului de decizie, care prevede un anumit fel de anunț, cu etapa consultărilor publice, care prevede un model diferit de anunț. În cadrul monitorizării s-a făcut abstracție de noua formă de consultări publice pe care a introdus-o Regulamentul, deoarece considerăm că prin ea se încalcă prevederile Legii 239/2008 și, prin urmare, a fost monitorizată organizarea consultărilor publice desfășurate în formele prevăzute de lege.

În rezultat, am constatat că din 402 de proiecte de decizii monitorizate, doar în privința la 9 (2%) au fost anunțate desfășurarea consultărilor publice în formă de dezbateri, dintre care: 1 – de către Ministerul Afacerilor Interne, 1 – de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, 1 – de către Ministerul Educației, 1 – de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și 5 – de către Ministerul Sănătății. În toate cele 9 cazuri, inițiatori ai consultărilor publice au fost AAPC autori ai proiectelor.

Tipul consultărilor publice inițiate	Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III (octombrie- decembrie 2010)	Dinamică (tr.III față de tr.I)
Dezbateri publice	2%	3%	1%	-1%
Sondaj de opinie	-	-	-	-
Solicitarea opiniei experților				
Audieri publice				
Referendum				
Crearea grupurilor de lucru				

III.4. Sinteza recomandărilor

Legea 239/2008 prevede că sinteza recomandărilor, întocmită în urma examinării recomandărilor recepționate pe marginea proiectelor de decizii, urmează a fi plasată pe pagina web. Regulamentul aprobat prin HG 96/2010 stabilește, pe de o parte, că sinteza recomandărilor trebuie să fie plasată pe pagina web (p.17 și p.23), iar pe de altă parte, prevede că accesul la sinteza recomandărilor și la alte materiale din dosarul privind elaborarea proiectului deciziei se acordă doar la solicitare, în temeiul legislației despre accesul la informație.

Având în vedere contradicțiile existente, sinteza recomandărilor este foarte rar plasată pe paginile web ale AAPC monitorizare. Pe tot parcursul monitorizării au fost depistate în total 22 de cazuri de plasare pe paginile web a tabelului divergențelor:

- Ministerului Afacerilor Interne - 12 cazuri;
- Ministerul Educației - 1 caz;
- Ministerul Transporturilor și Drumurilor - 3 cazuri;
- Ministerul Mediului - 2 cazuri;
- Ministerul Tineretului și Sportului - 2 cazuri;
- Ministerul Finanțelor - 1 caz;
- Biroul Național de Statistică - 1 caz.

În cele 22 sinteze a recomandărilor au fost incluse în total 931 de recomandări, dintre care 58% au fost acceptate, 11% - parțial acceptate, iar 31% au fost respinse. Marea majoritate a recomandărilor incluse în aceste sinteze au fost formulate doar de către alte AAPC (68%), în procesul de avizare a proiectelor, mai rar (32%) conțin recomandări atât din partea autorităților publice, cât și din partea societății civile. Într-un singur caz tabelul divergențelor conține propuneri doar din partea societății civile.

Recomandări incluse în tabele divergențelor:	Recomandări acceptate	Recomandări parțial acceptate	Recomandări respinse	Total
- la propunerea autorităților publice	526 (60%)	91 (10%)	259 (30%)	876 (94%)
- la propunerea societății civile	15 (27%)	8 (15%)	32 (58%)	55 (6%)
Total	541 (58%)	99 (11%)	291 (31%)	931 (100%)

Deși în marea majoritate a cazurilor tabelele divergențelor nu se publică pe paginile web ale AAPC, se observă totuși că recomandările formulate de societatea civilă sînt foarte puține (6%) în raport cu cele ale altor AAPC (94%), iar succesul acestor recomandări (27%) este de două ori mai mic decît a recomandărilor oferite de alte AAPC.

IV. TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ PE PAGINILE WEB ALE ORGANELOR CENTRALE DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Potrivit p.17 din Regulament, în scopul facilitării accesului părților interesate la informația privind procesul de elaborare și adoptare a deciziilor de către AAPC, pe pagina web oficială a acesteia urmează să fie create compartimente dedicate transparenței decizionale. În procesul monitorizării au fost identificate următoarele AAPC care nu au dezvoltat pe pagina web rubrica specială „Transparența decizională”:

- Agenția „Moldsilva”;
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Ministerul Justiției.

Există AAPC rubricile cărora privind „Transparența decizională” sînt subdezvoltate:

- Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor;
- Ministerul Educației;
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (conține alte informații (știri, evenimente) decît cele prevăzute conform Regulamentului).

În cazul Serviciului Grăniceri, rubrica TD este dificil de accesat, fiind inclusă drept sub-rubrică a compartimentului „Legislația”.

Conform p.17 al Regulamentului, pe pagina web a AAPC urmează să fie plasată informația cu privire la:

1. regulile interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor;
2. numele și informația de contact ale coordonatorului procesului de consultare publică în procesul decizional în cadrul autorității publice;
3. programele anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, cu indicarea proiectelor de decizii care urmează a fi supuse consultării publice;
4. anunțurile privind inițierea elaborării deciziei;
5. anunțurile privind organizarea consultării publice;
6. proiectele de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate;
7. rezultatele consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor);
8. raportul anual al autorității publice privind transparența procesului decizional;
9. alte informații.

În continuare, este prezentată situația paginilor web ale AAPC monitorizate, din perspectiva respectării sau nerespectării rigorilor impuse prin Regulament, conturînd dinamica pe parcursul celor trei trimestre de monitorizare.

IV.1. Plasarea regulilor interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web a regulilor interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
1	Agencia Relatii Funciare si Cadastru	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
2	Agencia Rezerve Materiale	Este respectată Ordinul nr.31 din 01.07.2010	Neschimbat	Neschimbat
3	Agencia Turismului	Nu este respectată	Este respectată Ordinul din 19.07.2010 Regulile interne nu sînt plasate la rubrica TD, ci la „Legislație / Acte departamentale”	Neschimbat
4	Agencia “Moldsilva”	Este respectată Regulile interne au fost adoptate înainte de HG 96/2010 și nu corespund rigorilor Regulamentului cu privire la procedurile de asigurare a transparenței decizionale.	Neschimbat	Neschimbat
5	Biroul Național de Statistică	Nu este respectată	Este respectată Ordin din 19.04.2010	Neschimbat
6	Biroul Relații Interetnice	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Este respectată Ordinul nr.61 din 28.04.2010	Neschimbat	Neschimbat
8	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Nu este respectată Regulile nu sînt accesibile și nu au fost primite nici la solicitarea scrisă a ADEPT. Rubrica TD nu există pe pagina web.	Neschimbat	Neschimbat
9	Ministerul Afacerilor Interne	Este respectată Ordinul nr.200 din 24.06.2010	Neschimbat	Neschimbat
10	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Nu este respectată	Este respectată Ordinul nr.74 din 20.04.2010	Neschimbat

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web a regulilor interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
11	Ministerul Apărării	Este respectată Ordinul nr.150 din 27.05.2010	Neschimbat	Neschimbat
12	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Nu este respectată Regulile interne au fost primite de ADEPT la solicitare.	Neschimbat	Neschimbat
13	Ministerul Culturii	Nu este respectată	Neschimbat	Este respectată. Ordinul nr.316 din 27.10.2010
14	Ministerul Economiei	Este respectată Ordinul nr. 41 din 15.03.2010	Neschimbat	Neschimbat
15	Ministerul Educației	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
16	Ministerul Finanțelor	Este respectată Ordinul nr.51 din 8.04.2010	Neschimbat	Neschimbat
17	Ministerul Justiției	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
18	Ministerul Mediului	Este respectată Ordinul nr.37 din 10.05.2010	Neschimbat	Neschimbat
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Este respectată Ordinul nr.256-p din 24.06.2010	Neschimbat	Neschimbat
20	Ministerul Sănătății	Este respectată Ordinul nr.173 din 18.03.2010	Neschimbat	Neschimbat
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Este respectată Dispoziția nr.d-10 din 25.03.2010	Neschimbat	Neschimbat
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Este respectată Dispoziția nr.323 din 10.06.2010	Neschimbat	Neschimbat
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Nu este respectată	Este respectată. Regulile interne nu sînt plasate la rubrica TD, ci la „Legislație / Ordine”	Neschimbat
24	Serviciul Grăniceri	Este respectată Ordinul nr.69 din 13.03.2010	Neschimbat.	Neschimbat.

Concluzie: Constatăm că pe paginile web ale AAPC au fost plasate 17 (71%) din regulile interne, 7 autorități nu au plasat regulile interne pe pagina web (dintre acestea câteva nu au în general rubrică specială dedicată TD sau aceasta este nedevelopată), astfel fiind încălcate prevederile HG 96/2010 și ale HG nr.668/19.06.2006 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, pe parcursul ultimelor două trimestre de monitorizare s-a înregistrat o **dinamică pozitivă de 21%**. AAPC care au înregistrat progrese în privința dată sînt:

- Agenția Turismului
- Biroul Național de Statistică
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
- Ministerul Culturii.

IV.2. Plasarea numelui și informației de contact ale coordonatorului procesului de consultare publică în procesul decizional

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de plasare pe pagina web a numelui și informației de contact ale coordonatorului procesului de consultare publică în procesul decizional		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
1	Agencia Relatii Funciare și Cadastru	Nu este respectată	Este respectată.	Neschimbat.
2	Agencia Rezerve Materiale	Este respectată parțial. Pe pagina web este plasat Ordinul care conține numele coordonatorului, dar lipsesc datele de contact ale acestuia	Este respectată. Au fost introduse datele de contact ale coordonatorului.	Neschimbat.
3	Agencia Turismului	Nu este respectată	Este respectată.	Neschimbat.
4	Agencia “Moldsilva”	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
5	Biroul Național de Statistică	Nu este respectată	Se respectă parțial. Regulile interne plasate pe pagina web conțin prevederi referitoare la subdiviziunea responsabilă, dar nu este indicat numele și informația de contact a coordonatorului propriu-zis.	Este respectată. Pe pagina web au fost plasate numele și datele de contact ale coordonatorului.
6	Biroul Relatii Interetnice	Nu este respectată	Neschimbat.	Neschimbat.

7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Nu este respectată Numele și telefonul de contact au fost comunicate la solicitarea scrisă a ADEPT	Neschimbat.	Este respectată
8	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Nu este respectată Numele nu este cunoscut, nu a fost comunicat nici la solicitarea scrisă a ADEPT	Neschimbat.	Neschimbat.
9	Ministerul Afacerilor Interne	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
10	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Nu este respectată	Se respectă parțial. Ordinul ministerului prin care este pusă în aplicare Legea 239/2008 prevede persoanele responsabile de asigurarea TD, însă nu le numește coordonatori și nu indică datele lor de contact.	Neschimbat
11	Ministerul Apărării	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
12	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Nu este respectată Informația a fost comunicată la solicitarea scrisă a ADEPT	Neschimbat	Neschimbat.
13	Ministerul Culturii	Nu este respectată	Neschimbat	Este respectată.
14	Ministerul Economiei	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
15	Ministerul Educației	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
16	Ministerul Finanțelor	Nu este respectată Informația a fost comunicată la solicitarea scrisă a ADEPT	Se respectă parțial. Regulile interne plasate pe pagina web conțin prevederi referitoare la subdiviziunea responsabilă, este indicat numele coordonatorului, dar lipsește informația de contact.	Neschimbat
17	Ministerul Justiției	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
18	Ministerul Mediului	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Nu este respectată Informația a fost comunicată la solicitarea scrisă a ADEPT	Se respectă parțial. Regulile interne plasate pe pagina web conțin prevederi referitoare la subdiviziunea responsabilă, este indicat numele coordonatorului, dar lipsește informația de contact.	Neschimbat

20	Ministerul Sănătății	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Se respectă parțial. Pe pagina web este plasată Dispoziția care conține numele coordonatorului, dar lipsesc datele de contact ale acestuia	Este respectată.	Neschimbat.
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Este respectată	Neschimbat	Se respectă parțial. Ordinul de desemnare a coordonatorului este plasat pe pagina web, dar lipsește informația de contact. Persoana desemnată nu mai activează în cadrul ministerului, iar numele și datele de contact ale actualului coordonator lipsesc.
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Nu este respectată Pe site apare ordinul ministrului (24.02.2010) prin care e desemnată persoana responsabilă, însă fără a indica datele de contact. Ordinul este plasat în altă rubrică decât „Transparența Decizională” și este dificil de accesat. În plus, persoana desemnată prin ordin nu mai este deja responsabilă de procesul de consultare publică, iar informația despre noua persoană lipsește cu desăvârșire.	Neschimbat	Neschimbat.
24	Serviciul Grăniceri	Este respectată	Neschimbat.	Neschimbat.

Concluzie: Din cele 24 de AAPC monitorizate, 18 (75%) au plasat pe paginile web numele și datele de contact ale coordonatorilor procesului de consultare publică. În general, depistarea acestor responsabili uneori este o sarcină dificilă, iar alte servicii și subdiviziuni cunosc foarte puțin despre procedurile vizînd transparența decizională sau nu cunosc în genere despre aceste proceduri și nici persoanele direct responsabile. De regulă, informația despre coordonatorii procesului de consultare publică nu este plasată direct pe pagina web și poate fi găsită doar în regulile interne de asigurare a TD în interiorul AAPC.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, pe parcursul celorlalte două trimestre s-a înregistrat o **dinamică pozitivă de 42%**. AAPC care au înregistrat progrese sînt:

- Agenția Relații Funciare și Cadastru
- Agenția Rezerve Materiale
- Agenția Turismului

- Biroul Național de Statistică
- Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
- Ministerul Culturii
- Ministerul Finanțelor
- Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
- Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, însă, a înregistrat un regres în trimestrul III de monitorizare.

IV.3. Plasarea programelor anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, cu indicarea proiectelor de decizii care urmează a fi supuse consultării publice

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web programele anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, cu indicarea proiectelor de decizii care urmează a fi supuse consultării publice		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
1	Agencia Relatii Funciare si Cadastru	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
2	Agencia Rezerve Materiale	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
3	Agencia Turismului	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
4	Agencia "Moldsilva"	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
5	Biroul Național de Statistică	Nu este respectată	Este respectată. Lipsește doar informația despre consultarea publică	Neschimbat
6	Biroul Relatii Interetnice	Nu este respectată	Este respectată.	Se respectă parțial. Lipsește programul pentru anul 2011.
7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
8	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
9	Ministerul Afacerilor Interne	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
10	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.
11	Ministerul Apărării	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat.

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web programele anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, cu indicarea proiectelor de decizii care urmează a fi supuse consultării publice		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
12	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Nu este respectată	Se respectă parțial. Pe pagina web este plasat programul de activitate al Ministerului pentru anul 2010 unde se conține informația despre proiectele de decizii ce urmează a fi elaborate.	Neschimbat Lipsește programul pentru anul 2011.
13	Ministerul Culturii	Se respectă parțial. Pe pagina web este plasat programul de activitate al Ministerului pentru anul 2010 unde se conține informația despre proiectele de decizii ce urmează a fi elaborate	Neschimbat	Este respectată Există programul pentru trimestrul I 2011 de elaborare a proiectelor de decizii, însă lipsește informația despre consultarea publică.
14	Ministerul Economiei	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
15	Ministerul Educației	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
16	Ministerul Finanțelor	Nu este respectată	Se respectă parțial Pe pagina web este plasat programul de activitate al Ministerului pentru anul 2010 unde se conține informația despre proiectele de decizii ce urmează a fi elaborate.	Neschimbat Lipsește programul de activitate pentru anul 2011, care ar putea conține informația respectivă.
17	Ministerul Justiției	Nu este respectată	Se respectă parțial Pe pagina web este plasat programul de activitate al Ministerului pentru anul 2010 unde se conține informația sumară despre anumite proiecte de decizii ce urmează a fi elaborate.	Se respectă parțial Lipsește programul de activitate pentru anul 2011, care ar putea conține informația respectivă.
18	Ministerul Mediului	Nu este respectată	Este respectată. Lipsește doar informația despre consultarea publică.	Se respectă parțial Lipsește programul de activitate pentru anul 2011, care ar putea conține informația respectivă.

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web programele anuale (trimestriale) de elaborare a proiectelor de acte normative, cu indicarea proiectelor de decizii care urmează a fi supuse consultării publice		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
20	Ministerul Sănătății	Nu se respectă	Neschimbat	Se respectă parțial Este plasat programul de activitate pentru anul 2011 unde se conține informația sumară despre anumite proiecte de decizii ce urmează a fi elaborate.
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Nu se respectă	Neschimbat	Este respectată
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
24	Serviciul Grăniceri	Nu este respectată	Este respectată	Se respectă parțial Lipsește planul pentru anul 2011

Concluzie: Doar una din AAPC monitorizate (Serviciul Grăniceri) a introdus elaborarea și plasarea unor programe periodice de elaborare și consultare a proiectelor. Alte câteva AAPC își plasează programele de activitate anuală sau trimestrială, în care se includ activitățile de elaborare a proiectelor de decizii, însă, în majoritatea cazurilor, nu se specifică dacă acestea vor fi supuse consultărilor publice.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, pe parcursul celorlalte două trimestre s-a înregistrat o **dinamică pozitivă de 29%**. AAPC care au înregistrat progrese sînt:

- Biroul Național de Statistică
- Biroul Relații Interetnice
- Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale
- Ministerul Culturii
- Ministerul Finanțelor
- Ministerul Justiției
- Ministerul Mediului
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
- Serviciul Grăniceri.

IV.4. Plasarea anunțurilor privind inițierea elaborării deciziei

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web anunțurile privind inițierea elaborării deciziei		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
1	Agencia Relatii Funciare si Cadastru	Se respectă parțial Doar unele proiecte sînt însoțite de anunțuri. Majoritatea proiectelor sînt plasate fără a fi indicate termenele și persoanele de contact.	Neschimbat	Neschimbat
2	Agencia Rezerve Materiale	Nu este respectată Nu sunt plasate anunțuri	Neschimbat	Neschimbat Proiectele sînt plasate fără anunțuri, nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.
3	Agencia Turismului	Se respectă parțial Nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.	Neschimbat	Neschimbat
4	Agencia "Moldsilva"	Se respectă parțial Anunțurile nu conțin majoritatea datelor obligatorii.	Neschimbat	Neschimbat
5	Biroul Național de Statistică	Nu este respectată. Proiectele sînt plasate fără anunțuri.	Neschimbat	Este respectată Anunțurile sînt plasate la rubrica „Anunțuri privind inițierea elaborării deciziilor și consultării publicului”.
6	Biroul Relații Interetnice	Nu se respectă Proiectele sînt plasate fără anunțuri, nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.	Neschimbat	Neschimbat
7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Nu este respectată. Proiectele sînt plasate fără anunțuri.	Neschimbat	Se respectă parțial Doar 2 proiecte de decizii sunt însoțite de anunțuri.
8	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Nu este respectată Proiectele sînt plasate fără anunțuri, nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.	Neschimbat	Neschimbat
9	Ministerul Afacerilor Interne	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat

		Apresiasi respectării cerinței de a plasa pe pagina web anunțurile privind inițierea elaborării deciziei		
10	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Se respectă parțial Nu toate proiectele de decizie sunt însoțite de anunțuri privind inițierea elaborării deciziei. Anunțurile nu stabilesc clar termenul-limită de prezentare a recomandărilor; se indică doar termenul de 15 zile fără a specifica data-limită.	Neschimbat	Neschimbat
11	Ministerul Apărării	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat
12	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Nu este respectată Proiectele sînt plasate fără anunțuri, nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.	Se respectă parțial Anunțurile nu specifică dacă sînt despre inițierea elaborării sau despre organizarea consultărilor. În unele din ele se include informația din notele informative, care conține date obligatorii înaintate față de anunțurile privind organizarea consultărilor.	Neschimbat
13	Ministerul Culturii	Nu se respectă. Proiectele sînt plasate fără anunțuri, nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.	Neschimbat A fost plasat un singur anunț, care conține anumite date obligatorii, însă nu precizează dacă este despre inițierea elaborării sau despre organizarea consultărilor.	Neschimbat
14	Ministerul Economiei	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat Termenele nu sunt indicate în toate anunțurile.
15	Ministerul Educației	Nu se respectă. Proiectele sînt plasate fără anunțuri, nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.	Neschimbat	Se respectă parțial A fost schimbat formatul prezentării informației pe pagina web (tabelar). La moment, pentru unele proiecte sînt indicate termenele de prezentare a contribuțiilor și persoanele de contact.
16	Ministerul Finanțelor	Este respectată	Neschimbat	Neschimbat

		Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web anunțurile privind inițierea elaborării deciziei		
17	Ministerul Justiției	Nu este respectată Proiectele sînt plasate fără anunțuri.	Se respectă parțial Unele proiecte de decizii sînt însoțite de anunțuri.	Neschimbat
18	Ministerul Mediului	Se respectă parțial Anunțurile sînt plasate la rubrica „Anunțuri privind inițierea consultării publice a proiectelor de decizii” .	Neschimbat	Neschimbat
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Se respectă parțial Pe pagina web sunt plasate doar 3 anunțuri, pe cînd proiecte de decizii sunt peste 30. Anunțurile pentru inițierea deciziei sunt confundate cu cele privind organizarea consultărilor publice.	Neschimbat Nu toate anunțurile conțin toate elementele, însă au fost înlăturate unele confuzii. Din 15 proiecte de decizii plasate doar 7 au fost însoțite de anunțuri.	Este respectată
20	Ministerul Sănătății	Nu este respectată Deși există rubrica „Anunț de inițiere a elaborării deciziei”, nu conține nici un anunț, doar cîteva proiecte de decizie.	Este respectată	Neschimbat
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Se respectă parțial Anunțurile sînt plasate la rubrica „Anunțuri privind organizarea consultării publice”.	Neschimbat	Neschimbat
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Nu este respectată. Proiectele sînt plasate fără anunțuri, nu sînt indicate termenele și persoanele de contact.	Neschimbat	Neschimbat
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Nu este respectată. Anunțurile lipsesc, în schimb apar cîteva note informative pe post de anunț, fără specificarea persoanei responsabile și a datelor de contact.	Neschimbat	Neschimbat
24	Serviciul Grăniceri	Se respectă parțial Anunțurile sînt plasate la rubrica „Anunțuri privind organizarea consultării publice”.	Neschimbat	Neschimbat

Concluzie: Analiza compartimentului plasării anunțurilor despre inițierea elaborării întărește concluzia că marea majoritate a AAPC confundă „inițierea elaborării” cu „consultările publice” și reglementările Regulamentului în acest sens continuă să provoace confuzii, aplicări

neuniforme și reduc impactul scontat. Peste jumătate din paginile web ale AAPC monitorizate (58%) conțin anunțuri privind inițierea elaborării proiectelor de decizii.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, în cadrul celorlalte trimestre s-a înregistrat o **dinamică pozitivă de 29%**. AAPC care au înregistrat progrese sînt:

- Biroul Național de Statistică
- Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
- Ministerul Educației
- Ministerul Justiției
- Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
- Ministerul Sănătății.

IV.5. Plasarea anunțurilor privind organizarea consultării publice

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web anunțurile privind organizarea consultării publice		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
1	Agencia Relatii Funciare si Cadastru	Nu este respectată.	Se respectă parțial. Apare informație lacunară la compartimentul respectiv. Anunțurile date par să fie confundate cu cele privind inițierea elaborării.	Neschimbat
2	Agencia Rezerve Materiale	Nu este respectată.	Neschimbat	Neschimbat
3	Agencia Turismului	Nu este respectată.	Neschimbat	Neschimbat
4	Agencia "Moldsilva"	Nu este respectată. Lipsește atât rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice, cât și anunțurile propriu-zise.	Neschimbat	Neschimbat
5	Biroul Național de Statistică	Nu este respectată.	Se respectă parțial Apare informație lacunară la compartimentul respectiv. Anunțurile date par să fie confundate cu cele privind inițierea elaborării.	Este respectată
6	Biroul Relatii Interetnice	Nu este respectată. Lipsește atât rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice, cât și anunțurile propriu-zise	Neschimbat	Neschimbat

		Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web anunțurile privind organizarea consultării publice		
7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Nu este respectată. Anunțurile privind activitățile de consultare lipsesc	Neschimbat	Neschimbat
8	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Nu este respectată. Lipsește atât rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice, cât și anunțurile propriu-zise.	Neschimbat	Neschimbat
9	Ministerul Afacerilor Interne	Este respectată parțial. Rubrică specială există, dar anunțurile privind activitățile de consultare lipsesc.	Este respectată După conținut, nu se deosebesc de anunțurile privind inițierea elaborării proiectelor de decizii. La compartimentul „inițierea elaborării proiectelor de decizii” apar anunțuri privind consultările publice.	Neschimbat
10	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Se respectă parțial. Anunțurile sînt incomplete, din perspectiva cerințelor Regulamentului. Lipsește rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice.	Neschimbat	Neschimbat
11	Ministerul Apărării	Nu este respectată.	Este respectată După conținut, nu se deosebesc de anunțurile privind inițierea elaborării proiectelor de decizii. Conținut incomplet.	Neschimbat
12	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Nu este respectată. Anunțuri privind activitățile de consultare lipsesc. Lipsește rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice.	Se respectă parțial. Anunțurile nu specifică dacă sînt despre inițierea elaborării sau despre organizarea consultărilor. În unele din ele se include informația din notele informative, care conține date obligatorii înaintate față de anunțurile privind organizarea consultărilor.	Neschimbat

		Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web anunțurile privind organizarea consultării publice		
13	Ministerul Culturii	Nu se respectă. Cu excepția unui singur caz cînd este indicată doar persoana responsabilă și datele ei de contact, anunțurile lipsesc. Lipsește rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice.	Neschimbat	Nu este respectată. Deși a apărut rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultărilor publice, anunțurile lipsesc.
14	Ministerul Economiei	Se respectă parțial. Nu există anunțuri cu asemenea denumire, însă majoritatea anunțurilor întrunesc rigorile Regulamentului pentru anunțarea organizării consultărilor publice. Lipsește rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice.	Neschimbat	Neschimbat
15	Ministerul Educației	Nu este respectată. Cu excepția unui singur caz (Codul Educației), anunțurile lipsesc. Lipsește rubrica TD și rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice.	Neschimbat	Nu este respectată. Lipsesc atât rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice, cît și anunțurile propriu-zise.
16	Ministerul Finanțelor	Nu este respectată.	Neschimbat	Se respectă parțial Anunțurile sunt plasate la rubrica „Proiecte de decizii”. Unele anunțuri nu conțin termene pentru prezentarea recomandărilor.
17	Ministerul Justiției	Nu este respectată.	Se respectă parțial Există mențiunea despre supunerea consultării a proiectelor transmise spre coordonare altor AAPC. Majoritatea informațiilor din anunțurile respective lipsesc.	Neschimbat Nu toate proiectele de decizii supuse consultării sînt însoțite de anunțuri.
18	Ministerul Mediului	Este respectată parțial. Unele dintre anunțurile plasate satisfac toate cerințele Regulamentului.	Neschimbat	Este respectată.

		Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web anunțurile privind organizarea consultării publice		
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Nu este respectată.	Se respectă parțial Există mențiunea despre supunerea consultării a proiectelor de decizii, plasate la compartimentul inițierii proiectelor de decizii. Lipsesc atât rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice, cât și anunțurile propriu-zise.	Neschimbat
20	Ministerul Sănătății	Se respectă parțial Anunțurile corespund în mare parte cerințelor Regulamentului, însă sunt dificil de accesat, fiind plasate în corpul proiectului de decizie.	Neschimbat	Este respectată.
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Nu este respectată.	Neschimbat	Neschimbat.
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Nu este respectată.	Neschimbat	Neschimbat
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Nu este respectată.	Neschimbat	Neschimbat Lipsește atât rubrica dedicată anunțurilor privind organizarea consultării publice, cât și anunțurile propriu-zise.
24	Serviciul Grăniceri	Nu este respectată.	Neschimbat	Se respectă parțial. Deși anunțuri există, acestea nu corespund cerințelor Regulamentului.

Concluzie: În sensul definit de Regulament, informația despre „consultările publice” lipsește aproape cu desăvârșire, chiar dacă câteva AAPC au stabilit pe paginile web diferite rubrici pentru anunțarea inițierii elaborării proiectelor și consultarea publică. Neclaritatea reglementărilor din Regulament și lipsa abordărilor standardizate sînt și în acest caz printre cauzele principale ale deficiențelor. Două treimi din AAPC monitorizate (63%) conțin anunțuri privind inițierea consultărilor publice ale proiectelor de decizii.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, în cadrul celorlalte două trimestre s-a înregistrat o **dinamică pozitivă de 46%**. AAPC care au înregistrat progrese sînt:

- Agenția Relații Funciare și Cadastru
- Biroul Național de Statistică
- Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
- Ministerul Afacerilor Interne

- *Ministerul Apărării*
- *Ministerul Finanțelor*
- *Ministerul Justiției*
- *Ministerul Mediului*
- *Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei*
- *Ministerul Sănătății*
- *Serviciul Grăniceri.*

IV.6. Plasarea proiectelor de decizii și a materialelor aferente acestora, precum și a deciziilor adoptate

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web proiectele de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
1	Agencia Relatii Funciare și Cadastru	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat
2	Agencia Rezerve Materiale	Nu este respectată	Se respectă parțial Există o listă a deciziilor aprobate, însă lipsesc proiectele de decizii și alte materiale aferente.	Neschimbat Proiectele de decizie odată plasate, ulterior sunt retrase de pe pagina web. Lipsește data plasării proiectelor.
3	Agencia Turismului	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Nu este respectată	Neschimbat
4	Agencia “Moldsilva”	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate.	Neschimbat	Neschimbat
5	Biroul Național de Statistică	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Este respectată. Deciziile adoptate sunt plasate la rubrica „Proiecte de decizii elaborate”
6	Biroul Relații Interetnice	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat
7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat
8	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web proiectele de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
9	Ministerul Afacerilor Interne	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Este respectată A fost creată o rubrică separată.
10	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Se respectă parțial Nu întotdeauna proiectele de decizii sunt accesibile (nu pot fi descărcate de pe site). Rareori sunt plasate materialele aferente proiectului de decizie. Nu sunt plasate deciziile adoptate (final). Lipsește rubrica „Proiecte adoptate”	Neschimbat	Neschimbat
11	Ministerul Apărării	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate. Deși există o rubrică pentru deciziile adoptate, aceasta nu conține nimic.	Neschimbat	Neschimbat
12	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat
13	Ministerul Culturii	Se respectă parțial Proiectele de decizie sunt plasate pe pagina web, nu și deciziile adoptate (în varianta finală). Plasarea proiectelor de decizie se face într-un mod stângaci (unele proiecte sunt plasate integral pe site), lipsește data plasării proiectului.	Neschimbat	Neschimbat
14	Ministerul Economiei	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat
15	Ministerul Educației	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate. Lipsește data plasării proiectelor de decizie. Unele proiecte de decizie odată plasate, ulterior sunt retrase de pe site.	Neschimbat	Neschimbat
16	Ministerul Finanțelor	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web proiectele de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
17	Ministerul Justiției	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat
18	Ministerul Mediului	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate.	Neschimbat	Neschimbat
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate. Lipsește data plasării proiectelor de decizie.	Neschimbat	Neschimbat
20	Ministerul Sănătății	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate. Proiectele de decizii sunt plasate în mai multe rubrici: „Anunț de organizare a consultărilor publice” (majoritatea proiectelor de decizie), „Anunț de inițiere a elaborării deciziei”, „Proiecte de decizie”, „Proiecte de decizie de Guvern”, fără a indica data plasării. Nu este clar după ce principii proiectele de decizie sunt plasate în aceste rubrici.	Neschimbat	Este respectată. A fost introdusă rubrica „Decizii adoptate”. Proiectele de decizii continuă să fie plasate în mai multe rubrici.
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate	Neschimbat	Neschimbat
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate. Nu este indicată data plasării proiectelor de decizii.	Neschimbat	Neschimbat

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web proiectele de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Se respectă parțial Nu se plasează aparte deciziile adoptate. O parte din proiectele de decizie sunt plasate în varianta finală (cu tabelul de convergențe), altele în varianta preliminară supusă consultărilor. Lipsește data plasării proiectelor de decizii.	Neschimbat	Neschimbat
24	Serviciul Grăniceri	Se respectă parțial	Neschimbat	Este respectată.

Concluzie: Toate AAPC (100%) respectă cerința plasării proiectelor de decizii împreună cu materialele adiționale, însă nu întotdeauna calitatea acestor materiale este corespunzătoare cerințelor în domeniu. În ceea ce privește plasarea deciziilor adoptate sau măcar a informației despre adoptarea acestora, situația este deficientă. Pe multe din paginile web nu se realizează actualizări, chiar dacă deciziile au fost deja adoptate și publicate, acestea mai figurează ca proiecte în consultare, ceea ce induce în eroare publicul și nu permite evaluări cantitative adecvate.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, în ultimele două trimestre s-a înregistrat o **dinamică pozitivă de 21%**. AAPC care au înregistrat progrese sînt:

- Agenția Rezerve Materiale
- Biroul Național de Statistică
- Ministerul Afacerilor Interne
- Ministerul Sănătății
- Serviciul Grăniceri.

IV.7. Plasarea rezultatelor consultării publice (proces-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor)

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web rezultatele consultării publice (proces-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor)		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
1	Agenția Relații Funciare și Cadastru	Nu este respectată Nu există rubrica respectivă.	Neschimbat	Neschimbat

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web rezultatele consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor)		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
2	Agenția Rezerve Materiale	Nu este respectată Nu există rubrica respectivă.	Neschimbat	Neschimbat
3	Agenția Turismului	Nu este respectată Nu există rubrica respectivă.	Neschimbat	Neschimbat
4	Agenția “Moldsilva”	Nu este respectată Nu există rubrica respectivă.	Neschimbat	Neschimbat
5	Biroul Național de Statistică	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
6	Biroul Relații Interetnice	Nu este respectată Nu există rubrica respectivă.	Neschimbat	Neschimbat
7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	Nu este respectată N.B.: este plasată sinteza recomandărilor pentru 2 proiecte, unul din anul 2009 și altul din martie 2010.	Neschimbat Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat
8	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
9	Ministerul Afacerilor Interne	Nu este respectată Rubrica există, dar nu este completată. La compartimentul anunțuri privind inițierea elaborării proiectelor poate fi găsit, uneori, tabelul divergențelor.	Este respectată La rubrica respectivă pot fi găsite materialele aferente elaborării proiectelor, inclusiv sinteza recomandărilor.	Neschimbat
10	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Nu este respectată Nu există rubrica respectivă.	Neschimbat	Neschimbat
11	Ministerul Apărării	Nu este respectată Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat	Neschimbat
12	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Nu este respectată Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat	Neschimbat
13	Ministerul Culturii	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat Rubrica există, dar nu conține materiale.

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web rezultatele consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor)		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie-decembrie 2010)
14	Ministerul Economiei	Nu este respectată Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat	Neschimbat
15	Ministerul Educației	Nu este respectată	Neschimbat	Se respectă parțial A fost inclus un singur tabel al divergențelor pe pagina web.
16	Ministerul Finanțelor	Nu este respectată Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat	Neschimbat
17	Ministerul Justiției	Nu este respectată Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat	Neschimbat
18	Ministerul Mediului	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Nu este respectată Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat	Neschimbat
20	Ministerul Sănătății	Nu este respectată Rubrica există, dar nu conține materiale	Neschimbat	Neschimbat
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat Rubrica există, dar nu conține materiale.
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Se respectă parțial Într-un caz doar apare tabelul divergențelor.	Neschimbat	Neschimbat
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Se respectă parțial. Sinteza (tabelul convergențelor) nu se publică pentru toate proiectele.	Neschimbat	Neschimbat
24	Serviciul Grăniceri	Nu este respectată	Se respectă parțial A fost inclus un singur tabel al divergențelor pe pagina web	Neschimbat

Concluzie: Deoarece pe majoritatea paginilor web lipsesc informații despre consultările publice, este evident că și rezultatele acestor consultări nu sînt disponibile, situație care poate fi explicată și prin atenția insuficientă acordată temei sau problemei respective de către AAPC, dar și de reticența părților eventual interesate, care foarte rar se implică eficient în procesul de consultare. Doar 21% din AAPC monitorizate conțin sporadic sinteza recomandărilor.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, în ultimele două trimestre s-a înregistrat o dinamică pozitivă de 13%. AAPC care au înregistrat progrese sînt:

- Ministerul Afacerilor Interne
- Ministrul Educației
- Serviciul Grăniceri.

IV.8. Plasarea raportului anual privind transparența procesului decizional

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web raportul anual al autorității publice privind transparența procesului decizional		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie- decembrie 2010)
1	Agencia Relatii Funciare si Cadastru	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
2	Agencia Rezerve Materiale	Nu este respectată	Neschimbat	Este respectată
3	Agencia Turismului	Nu este respectată	Este respectată	Neschimbat
4	Agencia "Moldsilva"	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
5	Biroul Național de Statistică	Nu este respectată	Este respectată	Neschimbat Raport detaliat.
6	Biroul Relatii Interetnice	Nu este respectată	Este respectată	Neschimbat
7	Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice si Coruptiei	Nu este respectată	Neschimbat	Este respectată
8	Ministerul Afacerilor Externe si Integrării Europene	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
9	Ministerul Afacerilor Interne	Este respectată Raportul este succint, fără detalii	Neschimbat	Neschimbat
10	Ministerul Agriculturii si Industriei Alimentare	Este respectată Raport detaliat.	Neschimbat	Neschimbat
11	Ministerul Apărării	Este respectată Raportul este succint, fără detalii	Neschimbat	Neschimbat
12	Ministerul Dezvoltării Regionale si Construcțiilor	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
13	Ministerul Culturii	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
14	Ministerul Economiei	Nu este respectată	Neschimbat	Este respectată
15	Ministerul Educației	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
16	Ministerul Finanțelor	Este respectată Raport detaliat.	Neschimbat	Neschimbat
17	Ministerul Justiției	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat

Nr.	Autoritatea publică	Aprecierea respectării cerinței de a plasa pe pagina web raportul anual al autorității publice privind transparența procesului decizional		
		Trimestrul I (aprilie-iunie 2010)	Trimestrul II – dinamica (iulie-septembrie 2010)	Trimestrul III – dinamica (octombrie- decembrie 2010)
18	Ministerul Mediului	Este respectată Raportul este succint, fără detalii	Neschimbat	Este respectată Raport detaliat.
19	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Este respectată Raportul este detaliat	Neschimbat	Neschimbat
20	Ministerul Sănătății	Este respectată Raportul este succint, fără detalii	Neschimbat	Este respectată
21	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Este respectată Raportul este succint, fără detalii	Neschimbat	Neschimbat
22	Ministerul Tineretului și Sportului	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
23	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Nu este respectată	Neschimbat	Neschimbat
24	Serviciul Grăniceri	Nu este respectată	Este respectată	Neschimbat

Concluzie: Deși Legea privind transparența în procesul decizional obligă la prezentarea rapoartelor anuale, doar 63% din AAPC monitorizate au elaborat și publicat respectivele rapoarte pe paginile web, foarte puține fiind rapoarte detaliate, cu informații despre procesul de dezbateră a anumitor decizii.

În comparație cu primul trimestru de monitorizare, s-a înregistrat o **dinamică pozitivă de 29%**. AAPC care au înregistrat progrese în raport în al doilea trimestru de monitorizare sînt:

- Agenția Rezerve Materiale
- Agenția Turismului
- Biroul Național de Statistică
- Biroul Relații Interetnice
- Ministerul Economiei
- Ministerul Mediului
- Serviciul Grăniceri.

V. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Cea mai importantă concluzie a Raportului final de monitorizare a TD este înregistrarea unor progrese în aplicarea reglementărilor de asigurare a TD de către AAPC monitorizate. Între primul trimestru (aprilie-iunie 2010) și cel de-al treilea trimestru (octombrie-decembrie 2010) principalele evoluții în acest sens au fost:

- plasarea anunțurilor privind inițierea consultărilor publice;
- determinarea coordonatorului procesului de consultare publică;
- plasarea programelor periodice ale AAPC privind elaborarea proiectelor de decizii;
- publicarea regulilor interne ale AAPC de organizare a procesului de asigurare a TD.

Principala concluzie, menționată și în rapoartele anterioare, este că standardele de TD impuse prin Legea 239/2008 și Regulamentul aprobat prin HG 96/2010 nu sînt respectate de AAPC. Parțial, imposibilitatea de a aplica plenar aceste standarde naționale se datorează lipsei capacităților instituționale și penuriei financiare în care se află AAPC, însă în mare parte acest lucru se întîmplă din cauza imperfecțiunilor cadrului legal-normativ, a complexității și ambiguității acestuia. Astfel, Regulamentul urmează a adus în conformitate cu prevederile Legii 239/2008 sau invers, important este să existe niște standarde clare, simple și accesibile, interpretarea cărora să nu admită echivoc.

O soluție care poate fi propusă pentru îmbunătățirea legislației este simplificarea rigorilor pe care le conține cu privire la asigurarea transparenței la etapa elaborării deciziilor. În prezent, AAPC, pe lîngă proiectul deciziei și materialele aferente, trebuie să elaboreze și cîteva tipuri de anunțuri cu un conținut destul de sofisticat, care să conțină argumentarea necesității elaborării, să se refere la compatibilitatea cu legislația națională și cea comunitară, să prevadă beneficiarii, impactul, rezultatele scontate, principalele prevederi etc., pe cînd toate aceste elemente se conțin deja în fundamentarea proiectului: nota informativă. Considerăm că ar fi cazul să se lucreze mai mult pentru asigurarea accesului la toate proiectele de decizii și la fundamentarea acestora (cu excepțiile prevăzute), la fixarea termenelor clare de prezentare a recomandărilor și indicarea adresei (fizice și electronice) funcționale la care pot fi transmise acestea, la asigurarea posibilității de a contesta deciziile adoptate cu nerespectarea acestor cerințe de TD.

Totuși, ținînd cont de realitățile curente, se recomandă prioritar întreprinderea unor măsuri minime:

Referitoare la îmbunătățirea cadrului legislativ și normativ

- modificarea art.10 al Legii 239/2008 pentru a include prevederi exprese cu privire la necesitatea plasării proiectelor de decizii și a notelor informative ce le însoțesc pe paginile web ale AAPC;
- modificarea art.12 alin.(2) al Legii 239/2008 pentru a exclude sintagma „cel mult” din prevederea ce reglementează fixarea termenelor-limită de prezentare a recomandărilor, fiind utilă înlocuirea sintagmei „cel mult” cu sintagma „cel puțin”;

- completarea p.17 al Regulamentului aprobat prin HG 96/2010, pentru a preciza că pe paginile-web ale AAPC compartimentele „anunțurile privind inițierea elaborării deciziei”; „anunțurile privind organizarea consultării publice”; „proiectele de decizii și materialele aferente acestora, precum și deciziile adoptate”; „rezultatele consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor)” - urmează a fi unificate, astfel încât toate aceste informații să fie în același compartiment;
- excluderea confuziilor dintre prevederile Legii 293/2008 și ale Regulamentului referitoare la etapa inițierii elaborării proiectului și etapa consultărilor publice, astfel încât, dacă se decide că ele trebuie desfășurate concomitent, să fie degrevate AAPC de obligația de a plasa 2 anunțuri distincte;
- excluderea noii modalități de consultări publice introduse de Regulament - „solicitarea opiniei cetățenilor”, pentru a evita dublarea și confundarea etapelor, sau excluderea din Legea 239/2008 a etapei inițierii elaborării proiectului de decizie, astfel încât etapele de asigurare a TD la fața elaborării deciziei să fie: 1) consultările publice, 2) accesul la proiect și materialele aferente acestuia și 3) recepționarea și examinarea recomandărilor;
- determinarea consecințelor exacte în situația în care nu sînt recepționate recomandări și eliminarea neconcordanțelor în acest sens dintre Legea 239/2008 și Regulament;
- determinarea neechivocă în Regulament a obligației de a plasa pe pagina web sinteza recomandărilor sau precizarea că păstrarea sintezei recomandărilor în dosarul privind elaborarea proiectului de decizie, accesul la care se acordă la solicitare, nu limitează posibilitatea plasării ei pe pagina web a AAPC, imediat după întocmire;
- impunerea unui conținut mai complex al raportului anual cu privire la transparența în procesul decizional și excluderea sau clarificarea elementelor inutile ale acestuia: (numărul contestațiilor depuse împotriva deciziilor adoptate de AAPC cu nerespectarea legii, numărul și tipurile de sancțiuni aplicate), deoarece Legea 239/2008 nu conține prevederi referitoare la răspunderea pentru încălcarea prevederilor ei și sancțiuni aplicabile;
- includerea în Legea 239/2008 a prevederilor cu privire la posibilitatea părților interesate de a contesta deciziile AAPC adoptate cu încălcarea normelor de TD și a prevederilor despre încălcări, tipuri de răspundere și sancțiuni aplicabile pentru săvîrșirea lor.

Referitoare la practica respectării prevederilor Legii 239/2008 și Regulamentului

- plasarea anunțurilor cu privire la inițierea elaborării proiectelor de decizii, cu respectarea tuturor elementelor de conținut prevăzute de art.9 al Legii 239/2008 și indicarea datei (reale) la care se plasează anunțul;
- neadmiterea situațiilor în care termenul-limită fixat pentru transmiterea recomandărilor să fie depășit la momentul plasării anunțului cu privire la inițierea elaborării proiectelor de decizii, precum și a celor în care termenele-limită sînt mai mici de 15 zile lucrătoare;
- plasarea proiectului de decizie și a fundamentării lui (nota informativă) pe pagina web concomitent cu plasarea anunțului cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie;
- plasarea sintezei recomandărilor pe pagina web;
- organizarea unor întâlniri/seminare suplimentare cu responsabili de asigurarea TD, la care să participe coordonatorii din partea Cămarilor de Stat și ai ONG-urilor care implementează proiecte în domeniu (experți ce cunosc procedurile și situația în domeniu);

Referitoare la plasarea informației despre TD pe paginile web ale AAPC

- respectarea cerințelor p.17 a Regulamentului cât privește informațiile ce se plasează obligatoriu pe pagina web, în special a informațiilor prevăzute la lit.d)-g), care, urmează a fi plasate în același loc;
- uniformizarea compartimentelor referitoare la TD pe paginile web ale AAPC și plasarea standardizată a informațiilor pe ele;
- introducerea unor informații mai detaliate în rapoartele anuale despre TD, consultarea prealabilă cu părțile interesate asupra conținutului rapoartelor.

Referitoare la cooperarea cu părțile interesate/publicul:

- informarea părților interesate (conform listei deținute de AAPC) și a publicului prin scrisori direcționate (email) și difuzarea unor comunicate de presă despre decizii importante, cu impact major;
- confirmarea imediată a primirii contribuțiilor și comunicarea prealabilă a argumentelor privind neacceptarea unor propuneri esențiale, conceptuale;
- diseminarea bunelor practici de cooperare/consultare publică asupra unor proiecte de decizii.

Referitor la continuitatea procesului:

O concluzie finală generală este necesitatea implementării continui a unor proiecte independente de monitorizare a implementării legislației și asigurării transparenței decizionale, cu posibilă extindere a sferei instituțiilor monitorizate (Parlament, instituții subordonate Parlamentului sau formate de acesta, Președinția RM).